

§19

## **Översyn av den politiska organisationen för mandatperioden 2023-2026 (RS/814/2020)**

### **Sammanfattning**

Inför varje mandatperiod har det i Region Jämtland Härjedalen, och tidigare Jämtlands läns landsting, gjort en större eller mindre översyn av den politiska organisationen. Översynen inför nuvarande mandatperiod 2019-2023 gjordes av en särskild beredning bestående av en ledamot från varje parti som var representerat i regionfullmäktige samt regionfullmäktiges presidium. Beredningens arbete var reglerat i av fullmäktige fastställda direktiv. Det behöver nu göras en ny översyn. För att i god tid kunna förbereda för den organisationen som ska gälla inför nästa mandatperiod, 2023-2026, måste beslut om översynen tas senast i fullmäktige i februari 2021.

På samma sätt som inför nuvarande mandatperiod bör översynen genomföras av en särskild beredning. Ett förslag till direktiv har under hösten 2020 tagits fram av regionfullmäktiges presidium. Förslaget har också diskuterats med partiernas gruppleddare under december 2020. Beredningen föreslås ska bestå av en ledamot från varje parti samt regionfullmäktiges presidium. De politiska partierna ges rätten att låta en politisk sekreterare per parti närvara och ha yttranderätt. En ordförande och vice ordförande utses. Den särskilda beredningen ska lägga fram sina förslag till fullmäktige senast under november 2021. Beredningen börjar sitt arbete den 1 mars 2020. Kostnaderna för beredningen beräknas uppgå till 325 000 kronor och får rymmas inom ramen för förtroendevalda. Budgeten ska täcka kostnader för resurser för ledning och sammanträden, resor samt övriga kostnader.

Översynen syftar till att skapa en tydlig och effektiv politisk styrning, utvecklad samverkan och fler strategiska beslut med övriga aktörer inom länet, större möjlighet till inflytande från medborgare och grupper, en organisation där både majoritet och minoritet ges goda förutsättningar för politiskt arbete. Och möjlighet till deltagande i politiska möten på lika villkor, även digitala. Översynen ska leda till förslag till politisk organisation för mandatperioden 2023-2026, förslag på arbetsordning och reglementen för den politiska organisationen, förslag till regler för arvoden och ersättningar till förtroendevalda, förslag till regler för stöd till de politiska partierna och förslag på arbetsformer där teknik används för att underlätta det politiska arbetet.

Inför nuvarande mandatperiod gjordes två större förändringar i organisationen. Dels fördes hälso- och sjukvårdsfrågorna över från regionstyrelsen till en ny hälso- och sjukvårdsnämnd. Beredningens motivering till det var att det behövde göras stora ansträngningar för att komma tillrätta med de stora ekonomiska underskotten i verksamheten. Styrelsen bedömdes ha en allt för stor belastning och borde få mer utrymme för den ekonomiska styrningen och uppföljningen. Den tidigare vårdvalsnämndens uppgifter fördes över till styrelsen för att

upprätthålla objektiviteten och transparensen i behandlingen av olika utförare i valfrihetssystem. Den andra stora förändringen var att utskotten under styrelsen och nämnder togs bort. Under mandatperiodens gång har det dock tillsatts ett utskott för kollektivtrafiksfrågor under regionala utvecklingsnämnden.

I förslag till direktiv för kommande översyn har regionfullmäktiges presidium lyft fram några områden som särskild behöver beaktas i översynen inför kommande mandatperiod. Det handlar bland annat om ansvarsfördelningen mellan fullmäktige och styrelse/nämnder, regionstyrelsens övergripande, sammanhållande och ledande roll i organisationen i förhållande till nämndernas ansvar, styrelsens och nämndernas ansvar vad gäller personalansvar och det personalpolitiska ansvaret samt regionfullmäktiges presidiums ansvar. Frågor om det politiska uppdraget, inflytande och demokratiutveckling bedöms också vara centrala frågor i översynen.

Fullmäktiges presidium behandlade ärendet 2021-01-15 § 2 och förslår regionfullmäktige följande:

1. Förslaget till direktiv för översyn av den politiska organisationen för mandatperioden 2023 – 2026 antas.
2. Den särskilda beredningen ska bestå av en ledamot från varje parti som är representerade i regionfullmäktige samt regionfullmäktiges presidium. De politiska sekreterarna har närvarorätt och yttranderätt.
3. Reglemente för den särskilda beredningen för översyn av den politiska organisationen för mandatperioden 2023-2026 antas.
4. Kostnaderna för beredningen ska rymmas inom ramen för budgeten för den politiska organisationen.

## Förslag till beslut

Regionstyrelsen tillstyrker fullmäktiges presidiums förslag.

-----

## Yrkanden

Anton Hammar (S) yrkar följande ändringar i direktivet:

"Socialdemokraterna anser att det är bra och välkommet att en översyn görs. Ett aktivt fullmäktige är avgörande för demokratin, så även möjligheten till inflytande från allmänheten under mandatperioder. Däremot måste den demokratiska processen inom respektive parti respekteras och ses som en naturlig och viktig del i en levande svensk demokrati.

Socialdemokraterna anser att punkten 3 under översynens syfte med lydelsen ”Större möjlighet till inflytande från medborgare och särskilda grupper som idag inte är involverad i de demokratiska processerna (till exempel äldre, yngre, nyanlända, nationella minoritetsgrupper)” bör strykas. Möjlighet till inflytande finns för grupper som berörs av

enskilda beslut, exempelvis genom remissförfaranden. Vidare finns pensionärsrådet och det är möjligt att återigen ta tag i arbetet med ungdomsinflytande. Det viktiga i detta arbete är att ta hänsyn till representation. Regionen kan inte ta enskilda individers åsikter som intäkt för en hel grups vilja, särskilt inte när gruppen är diversifierad.

Socialdemokraterna anser vidare att punkten 4 under översynens direktiv med lydelsen ”Hur ser fullmäktigeledamotens möjlighet till styrning och påverkan ut. Det finns modeller som man kan använda för att utveckla fullmäktigeledamotens roll” bör strykas. Vi anser att detta är ett uppdrag som åligger respektive parti och inte en frågeställning för en av regionfullmäktige tillsatt grupp. I punkten 7 under översynens direktiv vill vi stryka ”inom fullmäktige, mellan partier”, då även detta är något som respektive parti har ansvar för och inget som behöver ingå i en översyn av den politiska organisationen. Avslutningsvis vill vi stryka lydelsen ”de förtroendevalda” i punkten 14 och ersätta denna med ”styrelser och nämnder” då detta skulle tydliggöra vad som menas med direktivet.

Mot denna bakgrund yrkar Socialdemokraterna

- Att punkten 3 under översynens syfte med lydelsen ”Större möjlighet till inflytande från medborgare och särskilda grupper som idag inte är involverad i de demokratiska processerna (till exempel äldre, yngre, nyanlända, nationella minoritetsgrupper)” stryks
- Att punkten 4 under översynens direktiv med lydelsen ”Hur ser fullmäktigeledamotens möjlighet till styrning och påverkan ut. Det finns modeller som man kan använda för att utveckla fullmäktigeledamotens roll” stryks
- Att ”inom fullmäktige, mellan partier” i översynens direktiv punkt 7 stryks
- Att ”de förtroendevalda” i översynens direktiv punkt 14 ersätts med ”styrelser och nämnder”

Robert Hamberg (M) och Elin Hoffner (V) yrkar avslag till Anton Hammars yrkanden.

## Proposition

Ordföranden ställer proposition på regiondirektörens förslag att tillstyrka fullmäktiges presidiums förslag punkt 1 och Anton Hammars yrkanden och finner regiondirektörens förslag antaget.

Ordföranden ställer proposition på regiondirektörens förslag att tillstyrka fullmäktiges presidiums förslag punkt 2-4 och finner det antaget.

## Beslut

Regionstyrelsen tillstyrker fullmäktiges presidiums förslag.

## Expedieras till

Regionfullmäktige

## Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Översyn av den politiska organisationen för mandatperioden 2023-2026
- §2 RF pres Översyn av den politiska organisationen för mandatperioden 2023-2026

Regionstyrelsen

2021-01-26

- Direktiv för översyn av politiska organisationen inför mandatperioden 2023-2026
- Reglemente för särskilda beredningen för översyn av den politiska organisationen för mandatperioden 2023-2026

**Paragrafen är justerad**